

Porozumenie konfliktom

Hlavná myšlienka: Pri vypracúvaní intervenčných stratégií pre skupiny a jednotlivcov, ktorí sa radikalizovali, je dôležité pochopiť úlohu, ktorú konflikt zohráva pri prejave násilia a radikalizácie, ako aj pochopenie schopností, ktoré potrebujeme na zvládnutie a riešenie konfliktov prostredníctvom nenásilných prostriedkov. Je dôležité, aby sa títo jednotlivci dozvedeli, že konflikty možno riešiť nenásilnými prostriedkami, že je možné napraviť napäté vzťahy v pokoji, s rešpektom a dôstojnosťou a že existuje rozmanitosť a kultúrne rozdiely.

Kľúčové slová: pochopenie konfliktu, riešenie konfliktov, dôsledky konfliktu, konflikt a násilie

Zhrnutie: V tejto aktivite sa účastníci budú zaoberať porozumením konfliktu a pomocou vlastných skúseností preskúmajú, ako možno obnoviť mierové vzťahy medzi ľuďmi s dôrazom na dialóg, počúvanie, rešpekt a hodnotu rozmanitosti.

Modul	Veľkosť skupiny	Vek	Trvanie
• Prevencia • Intervencia	• stredná • veľká	• 12 - 15 • 16 - 19 • 20 - 24	• 1 hodina

Ciele

Ciele:

- Pomôcť účastníkom objasniť a zhodnotiť svoje schopnosti pri riešení nepriateľských alebo ťažkých situácií
- Preskúmať vzťah medzi konfliktom a násilím a zapojiť sa do rozsiahlej diskusie o tom, ako tieto problémy ovplyvňujú globálnu komunitu
- Preskúmať dôsledky konfliktu a zistiť, aké deštruktívne môžu byť pre agresorov aj pre obeť

Účastníci

Aktivita je vhodná na použitie so širokou škálou skupín. Aktivita je vhodná pre mužov aj ženy.

Popis

Krok 1:

Účastníci hovoria, čo im príde na myseľ, keď počujú termín "konflikt". Lektor nechá na tento krok niekoľko minút, kým zaznievajú nové nápady.

Krok 2:

Lektor stručne predstaví prehľad o konfliktoch: čo to je konflikt, aké sú základné príčiny a stratégie na vysporiadanie sa s ťažkými situáciami.

Čo je to konflikt?

Konflikt nastáva, keď jednotlivci alebo skupiny nedosahujú to, čo potrebujú alebo chcú, a chcú naplniť vlastný záujem. Niekedy si človek neuvedomuje svoje potreby a nevedome začne konať. Inokedy si človek veľmi uvedomuje, čo chce, a aktívne sa snaží dosiahnuť tento cieľ.

Aké sú príčiny?

Rozdiely, z ktorých pramení konflikt, môžu byť rôzne, napr.:

1. Fakty: Ako sa veci udiali? (kto to urobil, komu, kedy a ako)
2. Potreby: Čo ľudia potrebujú vo svojich životoch, aby sa cítili bezpečne a rešpektovane? (materiálne veci, identita, na ktorú sú hrdí, pocit rovných príležitostí, ovládanie vlastného života)
3. Hodnoty: Názory ľudí na to, čo je správne (ľudské práva a demokratické hodnoty, rovnosť rasy, náboženstva a pohlavia, účasť v občianskej spoločnosti)

Konflikt je konštruktívny, keď:

- Jeho výsledkom je riešenie problému
- Vyvolá autentickú komunikáciu
- Pomôže uvoľniť emócie, úzkosť a stres
- Podporuje spoluprácu medzi ľuďmi, pomáha rozvíjať porozumenie a komunikačné schopnosti

Konflikt je deštruktívny, keď:

- Odpútava pozornosť od iných dôležitých otázok
- Podkopáva morálku
- Polarizuje ľudí a skupiny
- Vedie k nezodpovednému a škodlivému správaniu

Krok 3:

Účastníci individuálne premýšľajú o nejakej konfliktnej situácii, ktorú zažili. Zamerajte sa na tri otázky:

1. Čo sa stalo?
2. Aká bola vaša odpoveď?
3. Pomohlo to?

Krok 4:

Účastníci sa v dvojiciach rozprávajú o svojich konfliktoch a diskutujú o tom, čo mohli urobiť inak.

Krok 5:

Lektor vyzve dvojice, aby zdieľali svoje závery a využíva to na to, aby viedol skupinu k diskusii o mnohých rôznych prístupoch k riešeniu konfliktov.

Lektor stručne predstaví **Štyri rôzne stratégie riešenia konfliktov:**

1. Zabránenie: zabrániť konfliktu
2. Zablokovanie: "ochladenie" emócií
3. Udržanie: silná kontrola nad konfliktom
4. Konfrontácia: otvorené vyjadrenie názorov

Diskusia v skupine

Aké stratégie riešenia konfliktov ste využili v svojich prípadových konfliktoch?

Je niekedy vhodné využiť všetky štyri stratégie? V akých situáciách?

Krok 6:

Lektor predstaví teóriu:

Štýly riešenia konfliktov

Rozlišujeme päť štýlov riešenia konfliktov, pričom každý z nich predstavuje rôzne stupne asertivity (rozsah, v akom sa jednotlivci snažia uspokojiť svoje vlastné potreby) a spolupráce (miera, v akej sa berú do úvahy aj potreby iných).

Súťažiaci

Sledujú svoje vlastné záujmy na úkor druhej osoby. Tento prístup je často založený na využívaní moci na zastrasovanie alebo nútenie ľudí.

Prispôsobovači

Zanedbávajú svoje vlastné záujmy, aby naplnili potreby druhého. Charakteristickým znakom prispôsobovača je vyhovieť druhej strane a nepostavenie sa za svoje práva.

Vyhýbači

Neriešia konflikty. Vystúpia z konfliktných situácií alebo odložia konfrontáciu na neurčito alebo manévrujú okolo problémov, aby sa vyhli konfliktom. Nesledujú svoje záujmy ani záujmy druhej strany.

Hľadači kompromisov

Preskúmajú problém a hľadajú riešenie, ktoré by bolo prijateľné pre obe strany, pričom potreby ani jednej strany nie sú úplne uspokojené.

Spolupracovníci

Snažia sa nájsť riešenia, ktoré čo najlepšie vyhovujú potrebám oboch strán. Konfrontujú ľudí a pýtajú sa otázky, aby lepšie porozumeli druhej strane a našli spoločné riešenie. Snažia sa nájsť riešenie, ktoré by napĺňalo potreby oboch strán. Takéto riešenie konfliktu sa nazýva výhra – výhra (win – win).

Krok 7:

Diskusia v skupine

Rozpoznali ste sa v niektorom z uvedených štýlov? Napadnú vás ešte nejaké iné štýly riešenia konfliktov?

Krok 8:

Prejdeme z osobnej skúsenosti na globálnu rovinu. Účastníci premýšľajú, ako rôzne skupiny ľudí (kultúrne, náboženské) riešia konflikty. Ako to súvisí s témou radikalizácie?

Potrebné materiály

Informačný materiál obsahujúci niektoré kľúčové znaky konfliktu (príčiny, stratégie atď.)

Metodika

Brainstorming, Teoretické vstupy, Analýza prípadovej štúdie, Práca v dvojiciach, Veľká skupinová diskusia

Tipy pre lektora

Táto aktivita je dobrou príležitosťou sústrediť sa na to, aké rôzne prístupy ľudia využívajú pri riešení konfliktov. Aktivita kladie dôraz skôr na správanie než na osobu, takže lektor môže riešiť otázku "zlého" správania bez toho, aby si to účastníci zobrali osobne.

Zdroje / Literatúra

Originálny materiál vyvinutý na účely projektu YCARE

CC - Nekomerčné použitie podobného
<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>

Porozumenie konfliktom. Obnovené Friday July 10, 2026 od
<https://toolbox.ycare.eu/courses/YCARE468/>

<https://www.ycare.eu>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Tento projekt bol financovaný s podporou Európskej Komisie. Táto publikácia reprezentuje výlučne názor autorov a Komisia a ani národná agentúra nezodpovedajú za akékoľvek použitie informácií obsiahnutých v tejto publikácii.